

factus, domum suam fecit Ecclesiam. Hæc est nunc Ecclesia apud Biturigas urbem prima, miro opere composita, & primi martyris Stephani reliquiis illustrata. Et cujus Episcopum primum Birinum nominant. Cæterum cum Aquitania in tres Provincias divisa est, ut in Notitia Provinciarum Galliarum legitur, Biturica Primatum conservante, hujus Episcopus, qui antea totius Provinciæ Metropolitæ erat, Primas illius factus est, & super Burdegalensem Elusanumque constitutus ad hoc usque tempus, quo Burdegala ipsa postremis sæculis Primatum obtinuit. Id enim commune fuit omnibus Galliarum Primatibus, sicut de Arelatenfi, Treverensi & Lugdunensi dictum est, ut iidem qui cujusque diœcesis ante divisionem Metropolitæ fuerant, ejusdem postea Primates censerentur. Unde Otto ^a Frisingensis ait tres in Gallia (dum adhuc in tres Provincias dividebatur) Primates fuisse, Treverensem Belgicæ, Bituricensem Aquitanicæ & Lugdunensem Celticæ. Sed hæc satis de quatuor primis & antiquioribus Galliarum Metropolitibus: alia brevius à nobis perstringendæ.

Rhemi civitas, aliis Durocortum Rhemorum, in secunda Belgica ponitur ab Ammiano ^b, dum ait: *Huic annexa secunda est Belgica, qua Ambiani sunt, urbs inter alias eminens, & Cathelauni & Rhemi*: Hujus Provinciæ Metropolis civilis est in Notitia Provinciarum & Civitatum Galliarum. Sed & quod Rhemenfis Episcopus Metropolitanus Ecclesiasticus fuerit dubitationi locus non est, legiturque in Epistola Remigii ^c ad Falconem Episcopum Tungrensem, quæ sic habet: *Fas ergo fuit, ut illicitis ordinationibus tuis à te credideris occupandam loci Mosomagensis Ecclesiam, quam Metropolitanæ urbis Rhemorum sub ope Christi sua semper ordinatione rexerunt.* At non pauci haud satis existimantes Rhemos insignem Belgicæ secundæ Metropolim antiquam agnoscere, Sanctum Remigium hujus Metropolitanæ Primatem regni Clodovei ab Hormisdæ Papa creatum fuisse scribunt; imò & ad ejus successores hanc Primatis dignitatem transiisse multis rationibus contendunt. Primum Epistola Pontificis illius tuentur, quam refert Flodoardus ^d, & qua vices suas ei committit per omne regnum dicti Clodovei, stante tamen Primatu Arelatenfi: unde & Rhemenfi Primatæ eosdem limites assignant, quos regno Clodovei. Quod autem Primatus ille ad successores ejus transferit, eò certius asseverant, quod in testamento D. Remigii apud Flodoardum ^e autoritas convocandorum trium aut quatuor Archiepiscoporum ipsis tribuitur, quod certe Primatum proprium est.

Ut autem verum non diffitear, mihi hac in re illis assentiri vix licet, ob certiora antiquitatis monumenta: ac in eo Hincmari & Flodoardi autoritas non parum mihi, sicut & historiæ peritis suspecta est. Hi nimium faciles creduntur fuisse in iis scribendis, quæ ad Ecclesiæ suæ gloriam conferre judicaverunt. Nec majoris fidei est testamentum, quod D. Remigio tribuit Flodoardus. Sed ut contrariam sententiam luci exponamus, imprimis non satis sibi met constare videtur Hincmarus, quantum ad illam Primatis dignitatem, quam Beato Remigio tributam esse vult. Hic enim in ejus vita ^f apud Flodoardum Synodum describens, qua hæreticus Arianus coram Sancto Remigio Episcopo divinitus obmutescens, cum ipsi assurgere nollet, ad fidem Catholicam conversus est, scribit hunc sanctissimum Præsulem ab Episcopis Galliarum ad Concilium invitatum fuisse: tantum abest ut ipsos munere Primatis fungens convocarit. Hujus verba sunt: *Galliarum Præsules ad Synodum fidei gratia convenientes, beatum Remigium, utpote virum divinis eloquiis eruditissimum, & doctrinis Ecclesiasticis exercitatissimum, ad idem Concilium venire petierunt.* Præterea, quomodo Primatus ille Rhemenfis stare possit cum Vicarii dignitate & autoritate Arelatenfi Episcopo à Romanis Pontificibus per universam Galliam collatis, longe ante & post Hormisdam, sanè non concipio, licet absque præjudicio Arelatenfis Ecclesiæ, Rhemenfi collatum fuisse

XII.
METROPOLIS
ET PROVINCIA
RHEMENSIS.
^b Amm. Mar-
cel. lib. 15.

^c Remig. Epist.
^d ad Falcon.

^d Flodoard. lib.
1. cap. 15.

^e Flodoard.
Hist. Rem.
lib. 1. c. 18.

^f Idem lib. 1.
c. 16.